

قوانین صدور چک در نظم حقوقی کنونی

(تألیف: سید محمد سعید صالح احمدی، انتقادی و کاربردی)

مبتهی بر قانون اصلاح قانون صدور چک مصوب ۱۳۹۷

با لحاظ آخرین تحولات علمی و بانوانی رویه قضایی و دکترین حقوقی
(برای وکلاء، قضات، دانشجویان داوطلب و فارغ التحصیلان حقوق و بانک‌ها)

سید صالح احمدی

عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام / Iran, Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	قوانین صدور چک در نظم حقوقی کنونی (تفسیری، تشریحی، انتقادی و کاربردی) / سعید صالح احمدی
وضعیت ویراست	ویراست ۲
مشخصات نشر	تهران: کتاب آوا، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۵۳۲ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۵۲۸-۲
نوعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	چک- قوانین و مقررات- ایران / Checks, Law and legislation- Iran
شناسه	صالح احمدی، سعید.
ردی کنگ	KMH۹۳۹
ردی	۳۴۶/۵۵۰۹۶
شماره کتابخانه	۵۷۵۲۴۱۴

قوانین صدور چک

در نظم حقوقی کنونی

مؤلف:	سعید صالح احمدی
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	دوم - ویراست اول - پاییز ۱۳۹۹
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۹۰,۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۵۲۸-۲

نشانی مراکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، سمت راست، پلاک ۴، واحد ۴
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۱۳۰ - ۶۶۴۰۷۹۹۳ - ۶۹۷۴۶۴۵ - ۶۶۴۶۱۱۵۸

www.avabook.com

Email: avabook_kazemi@yahoo.com

نشانی فروشگاه: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه)، نبش پاساژ

شماره تماس: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هر گونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی‌دی، افست، ریسوگراف، فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

سخنی با شما

«وق چک» به عنوان قسمتی از «حقوق اسناد تجاری»، از جمله بخش‌هایی است که در حقوق ما میان حقوق خصوصی، حقوق عمومی در معنای خاص کلمه و حقوق بین‌المللی که زیرمجموعه حقوق عمومی است، سرگردان است و به واسطه تداخل سیاست‌گذاری‌های مربوطه در آن حوزه، آنچنان که باید، آن را سامان نمی‌بخشد؛ گویی، شخصیت‌بخشی را شایسته آن نمی‌دانند و با اتخاذ سیاست‌های پراکنده، مفهومی و سگنی که متأثر از عبرت نگرفتن از آسیب‌های روزافزون «آزمون و خطا» است، در معرض شاهد تضعیف بیشتر آن، هم در تقنین و هم در اجراء آن در شب‌های تمام‌شدنی مُحاق هستیم که ماه (قوانین موضوعه) وجود دارند اما دیده نمی‌شوند. بر این رابطه، دشمنان حقوقی نیز نسبت به مداوای حقوق چک با رویکردهای کنونی، بی‌وس شده‌اند و از مقررات مربوطه و ضمانت اجرای گاه افراطی و گاه تفریطی به نحو مقطعی آن حوزه، رضایت باطنی ندارند.

از آنجایی که مقررات حقوق چک در کشورمان را فاقه‌های بسیاری، تحقیقی و استدلالی دانسته و می‌دانم، قصد نداشتم در این رابطه، اثری در دسترس کتابخانه‌ها کنم اما توجهاً به مثبت دانستن اصلاحات اخیر قانون صدور چک در سال ۱۳۹۷، بر آن شدم اثری را آماده طبع و نشر کنم تا با تلاش به اندازه وسع ناشران به منظور خارج نمودن مُحاق ابهام اطراف حقوق چک، بخشی از منابع مطالعاتی خوانندگان ارجمند را تأمین کند و چون بعد از اعلام به انتشارات کتاب آوا، قول دادم کتاب به نمایشگاه کتاب در اردیبهشت ۱۳۹۸ برسد، چون همیشه بنا را بر وفای به عهد ولو با ایراد لطمه به دیگر برنامه‌های خود قرار داده‌ام، در اوج گرفتاری و در روزهایی که به دلیل اتمام یک کار تحقیقاتی بسیار سنگین در

حقوق تجارت، قصد داشتم خستگی مفرط و گاه همراه با از هوش رفتن به دور از چشم دیگران که به ضعف شدید بینایی ام انجامیده و آن لحظات دیگر هیچ چیز نمی‌دیدم را جبران کنم تا شاید این موضوع، مرتفع گردد اما حسب وظیفه، تکلیفی که در مانحن‌فیه به واسطه ضرورت وفای به عهد، بر دوش خود احساس می‌نمودم را صرفاً از جهت تعهد اخلاقی و حرفه‌ای در حد وسع ناچیزم انجام دادم هر چند به مانند همیشه، از کارهایی که انجام می‌دهم راضی نیستم اما برخلاف گذشته که هیچ کاری برایم تمام شده فرض نمی‌گردید و برخی کتب بعد از ۱۱ سال، هنوز آنها را برای نشر، محتومه تلقی ننموده‌ام، دو سالی است تصمیم گرفتم پذیرش در جای بدد دفتر را بستم، پلک‌ها را مدتی روی هم گذاشت و با آمدن صبح و سوزن زود نه سحرگاهی بر صورت، دوباره از بستر بپا خواست و با وصول مستقیم فائده‌های داناان، برگ دوم (چاپ بعدی) را آراست.

شنیدن یک خاطره در رابطه با جایگاه رفیع (!) چک در حقوق ایران، چندان خالی از فایده نیست:

دو فرد محترم بعد از ساعت سه بعد از ظهر و مذاکره برای انعقاد یک قرارداد، بنا گذاشتند وارد فرآیند ایفای تعهدات و حق‌ان مالی یکدیگر بشوند. احدی از متعاملین، دسته‌چک خود را روی میز گذاشت و شروع به نگارش یک عبارت کوتاه و با جدا نمودن کاغذهای سوزن خورده آن جدا شدن با آن صدای ویژه، فقره چک را امضاء نمود که به یک باره طرف دیگر معامله با لبخند از جای خود برخاست و یک گونی کوچکی که با مارک فروز روی آن عبارت «چک‌های برگشتی» نوشته شده بود را روی میز گذاشت و نوشت: «چک صادره را نیز قصد نمود با احترام داخل آن بگذارد که صادر کنند با پاسخ به لبخند طرف مقابل، اظهار نمود همین الان با هم به بانک می‌رویم و وجه را شخصاً تقدیمتان خواهیم نمود. این گوشه‌ای از سطح اعتماد ما به اهالی دنیای چک است.

بنده نسبت به کیفیت قانون مصوب ۱۳۹۷/۰۸/۱۳ متضمن بازنگری در قوانین پیشین صدور چک نمی‌توانم پیش‌بینی دقیقی کنم اما به رسم جهان‌بینی‌ام نسبت به مسائل، خوشبینانه نگریسته و امیدوارم سیاست اتخاذ شده جدید قانون‌گذار

بتواند به چک، شخصیت دهد و ارزشی بیشتر از پیش را نصیب حقوق چک بنماید.

این کتاب، به سبک «شرح ماده به ماده» مورد نگارش و تهیه قرار گرفته است و در رابطه با آن، سعی را بر این گذاشته شده علاوه بر شرح قانون صدور چک با لحاظ اصلاحات و الحاقات سال ۱۳۹۷، به طور خلاصه، برخی از قوانین مهمه، نظرات مشورتی اداره حقوقی و اسناد قوه قضائیه، مسائل کارشناسی شده توسط مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، مکاتبات حائز اهمیت مجریان قانون به ریسه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بخشنامه‌های صادره قوه قضائیه، آرای وحدت رویه، آراء اصراری و ایرادات مطروحه شورای نگهبان را که در مقام بیان حقایق چک بوده‌اند، در این اثر منعکس نموده و با خوانندگان ارجمند، به بحث بگذاریم.

در پایان جا دارد برای تمام دانش‌پژوهان حقوقی به ویژه استاد دکتر بهروز اخلاقی که می‌توانند بهترین الگوی اخلاقی، دانش‌آموختگان حقوق باشند و در طول سال‌های آشنایی مستقیم و نزدیک، درس‌های زیادی به بنده داده‌اند و به ایشان به مانند پدرم عشق می‌ورزم و بسیار از سبک‌ها، ایشا، متعّم و بهره‌مند گردیده‌ام، آرزوی سلامتی و خوشنودی کنم و فرمایش‌ها، ایشان و استاد دکتر سید حسین صفایی که دانشمند بزرگ ما در تاریخ حقوق هستند و شویق‌های ایشان نیز در مواقع تحمل مصائب و دشواری‌ها، مرا بردبار و امیدوار نمود، سرلوحه کارهایم قرار دهم. برای پدر ارجمند و بزرگ، استاد دکتر سید حسین صفایی عزیز نیز آرزوهای معنونه را دارم.

سعید صالح احمدی

۱۳۹۷/۱۲/۲۳

تبران

فهرست مطالب

بخش اول: قانون صدور حکم مرگ	۱۳۵۵/۰۴/۱۶	۱۵
بخش دوم: اظهارنظرهای کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی صادره	۱۳۹۷/۰۳/۰۶	۴۳۳
بخش سوم: از قانون تجارت مصوب	۱۳۱۱/۰۲/۱۳	۴۳۹
بخش چهارم: از قانون مجازات اسلامی مصوب	۱۳۹۰/۰۲/۰۱	۴۷۳
بخش پنجم: از قانون مجازات اسلامی مصوب	۱۳۹۰/۰۳/۰۲	۴۸۷
بخش ششم: از قانون آیین دادرسی مدنی مصوب	۱۳۹۰/۰۱/۲۱	۴۹۷
بخش هفتم: از قانون آیین دادرسی کیفری مصوب	۱۳۹۲/۰۲/۰۴	۵۰۳
فهرست منابع و مآخذ		۵۰۹